

| Titulació  | Tipus | Curs |
|------------|-------|------|
| Humanitats | OB    | 2    |

## Professor/a de contacte

Nom: Antonio Palomo Pérez

Correu electrònic: antoni.palomo@uab.cat

## Equip docent

Oscar Auge Martinez

## Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

## Prerequisits

Tot i que no existeixen prerequisits específics per aquesta assignatura, és recomanable per l'alumnat repassar els coneixements sobre la matèria que ha assolit al llarg de la seva carrera acadèmica.

Qualsevol altra assignatura relacionada de manera directa o indirecta amb el temari a desenvolupar pot servir a l'alumnat per obtenir un grau excel·lent de comprensió i aprenentatge.

## Objectius

L'objectiu principal de l'assignatura és conèixer i comprendre les realitats històriques de la Prehistòria i l'Antiguitat, abordant l'anàlisi de les seves característiques bàsiques en matèria social, econòmica i cultural. Per aconseguir-ho, serà important que l'alumnat es familiaritzi amb les fonts directes disponibles (registre arqueològic i documental) i amb els mètodes de recerca que defineixen l'estudi prehistòric i del món antic. Alhora, aquests mètodes hauran de posar-se en relació directa amb les interpretacions històriques que al llarg del temps s'han produït a dins la historiografia, i les relacions d'aquestes explicacions amb el context cultural de cada època.

S'ha de tenir en compte, però, que els continguts docents agrupats sota l'epígraf genèric de Prehistòria i Història Antiga no es poden considerar com un temari de caràcter hermètic. Els avanços constants en totes dues disciplines posen de manifest una transformació constant, que canvia, com també ho fan les teories interpretatives d'alguns fenòmens històrics o l'aplicació de certes tècniques arqueològiques. Així, doncs, cal partir del fet que el coneixement sobre la Prehistòria o sobre l'Antiguitat està en construcció constant, i

l'alumnat ha de percebre, doncs, la seva formació com un compendi de coneixements pràctics, no tancats, que li puguin permetre entendre els avanços i el context de les noves interpretacions dels processos socio-històrics.

Malgrat aquesta naturalesa, però, tant la Prehistòria com la Història Antiga tenen un destacat corpus d'interpretacions que configuren l'explicació del món del qual venim tal i com el coneixem. Cal, doncs, partir d'aquestes interpretacions per tal que l'alumnat pugui conèixer quines han estat les fites principals d'aquestes disciplines a l'hora d'explicar el seu àmbit d'estudi, i si s'escau, ajudar l'alumnat a posar totes aquestes interpretacions en qüestió.

D'aquesta forma, l'objectiu prioritari és el de formar persones amb esperit crític, que tinguin el coneixement bàsic, però sobretot, que coneguin tant la metodologia com les principals obres i teories de referència per tal que puguin ser objecte d'anàlisi i reflexió.

## **Competències**

- Analitzar críticament la cultura de l'actualitat i les circumstàncies històriques en què s'inscriu.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

## **Resultats d'aprenentatge**

1. Analitzar críticament el passat, la naturalesa del discurs històric i la funció social de la ciència històrica
2. Escriure en un text acadèmic utilitzant el vocabulari propi de la disciplina
3. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
4. Interpretar la informació normativa localitzada als webs d'institucions normatives a Internet.
5. Organitzar i planificar la cerca d'informació històrica.
6. Participar en debats sobre fets històrics respectant les opinions dels altres participants.
7. Reconèixer les bases de dades bibliogràfiques més idònies per obtenir les fonts sobre un tema determinat.
8. Treballar en equip respectant les diverses opinions.
9. Utilitzar correctament el lèxic específic de la història.
10. Utilitzar els recursos informàtics propis de l'àmbit d'estudi de la història.
11. Utilitzar les fonts de recerca pròpies de l'estudi de la història de Catalunya.

## **Continguts**

BLOC 1.- Mètodes i fonts per a la recerca prehistòrica i del món antic

BLOC 2.- Les mirades sobre la prehistòria i el món antic (historiografia i corrents de pensament). Com els processos històrics han influït en els estudis sobre el passat prehistòric i antic

BLOC 3.- Arqueologia dels orígens: què ens fa humans? Tecnologia i humanització

BLOC 4.- La humanitat moderna. Simbolisme i colonització

BLOC 5.- La complexitat social: la fi del món caçador-recol·lector i l'origen de la domesticació de plantes i animals.

BLOC 6.- L'eclosió de les societats urbanes. Mesopotàmia i Egipte.

BLOC 7.- Egeu i Grècia Antiga: periodització / urbanisme i arquitectura / apunts legals / treball / vida intel·lectual i cultural

BLOC 8.- Roma: dels orígens a l'Imperi mediterrani: periodització / urbanisme i arquitectura / apunts legals / treball / vida intel·lectual i cultural

## Activitats formatives i Metodologia

| Títol                                      | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge |
|--------------------------------------------|-------|------|--------------------------|
| Tipus: Dirigides                           |       |      |                          |
| Classes Magistral                          | 40    | 1,6  | 1                        |
| Seminaris                                  | 5     | 0,2  | 1, 3, 8                  |
| Sessions Pràctiques                        | 5     | 0,2  | 5, 10                    |
| Tipus: Supervisades                        |       |      |                          |
| Tutoria                                    | 15    | 0,6  | 5                        |
| Tipus: Autònomes                           |       |      |                          |
| Comentaris, Treballs i Lectures avaluables | 80    | 3,2  | 2, 3, 4, 5, 7, 9, 10     |

Es tracta d'una assignatura principalment teòrica, les sessions consistiran en la presentació del temari combinada amb la lectura i comentari a classe d'articles, capítols de monografies, visites virtuals a museus i jaciments i d'altres activitats pràctiques a l'aula.

Les explicacions de les diferents sessions aniran acompanyades de material docent que l'estudiant podrà trobar en el Campus Virtual de l'assignatura.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes completin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

## Avaluació

### Activitats d'avaluació continuada

| Títol                                     | Pes | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge |
|-------------------------------------------|-----|-------|------|--------------------------|
| Prova escrita Història Antiga (parcial 2) | 35% | 1,5   | 0,06 | 2, 3, 9                  |
| Prova escrita Prehistòria (parcial 1)     | 35% | 1,5   | 0,06 | 2, 3, 9                  |

L'avaluació continuada (AC) consta dels següents ítems:

- Un treball pràctic de Prehistòria i un treball pràctic d'Història Antiga (30% de la nota final, 15% per cadascun).
- Un examen parcial de Prehistòria (35% de la nota final).
- Un examen parcial d'Història Antiga (35% de la nota final).

En el moment de realització de cada activitat avaluativa, el professor o professora informará l'alumnat (Moodle) del procediment i data de revisió de les qualificacions.

Les úniques activitats recuperables seran els exàmens parcials. L'assignatura no es podrà superar si en un o els dos exàmens parcials la nota és igual o inferior a 3,5. Quan es doni el cas, al final de l'avaluació ordinària, l'alumnat que no hagi superat l'assignatura tindrà l'opció de recuperar-la mitjançant un examen que contempli la totalitat del temari de l'assignatura o la part que no s'hagi superat. Els tractament d'eventuals casos particulars haurà de ser discutit directament amb els docents.

L'estudiant rebrà la qualificació de No avaluable sempre que no hagi lliurat més del 30% de les activitats d'avaluació.

L'Avaluació única (AU), consta dels següents ítems:

- Un treball pràctic de prehistòria i un treball pràctic d'història antiga (30% de la nota final, 15% per cadascun), que s'haurà d'entregar el dia d'avaluació única, a final de semestre.
- Un examen parcial de prehistòria (35% de la nota final) i un d'història antiga (35% de la nota final) que es realitzaran conjuntament el dia d'avaluació única.

Les úniques activitats recuperables seran els exàmens parcials. L'assignatura no es podrà superar si en un o els dos exàmens parcials la nota és igual o inferior a 3,5. Quan es doni el cas, al final de l'avaluació ordinària, l'alumnat que no hagi superat l'assignatura tindrà l'opció de recuperar-la mitjançant un examen que contempli la totalitat del temari de l'assignatura o la part que no s'hagi superat. Els tractament d'eventuals casos particulars haurà de ser discutit directament amb els docents.

Ús de la Intel·ligència Artificial (IA): Aquesta assignatura permet utilitzar Intel·ligència Artificial (IA) exclusivament en tasques de cerca bibliogràfica, correcció de textos o traduccions. Es poden contemplar altres situacions, sempre d'acord amb el professor/a. L'estudiant ha de (1) identificar les parts que han estat generades amb IA; (2) especificar les eines utilitzades; (3) incloure una reflexió crítica sobre com han influït en el procés i en el resultat final de l'activitat. La no transparència de l'ús de la IA en aquesta activitat avaluable es considera manca d'honestedat acadèmica i comporta que l'activitat s'avalui amb un 0 i no es pugui recuperar, o sancions majors en cas de gravetat.

## Bibliografia

Agustí, Jordi; Anton, Mauricio, 2011: *La gran migración. La evolución humana más allá de África*: Crítica.

Arsuaga, José Luis; Martínez, Ignacio, 2001: *La especie elegida: La larga marcha de la evolución humana*: Destino.

Aurenche, Olivier; Kozłowski, Stefan, Karol, 2003: *El Origen del neolítico en el Próximo Oriente: el paraíso perdido*: Ariel.

Beard, Mary, 2016: *SPQR: una historia de la antigua Roma*: Crítica.

Binford, Lewis R., 1983: *En busca del pasado. Descifrando el registro arqueológico*: Crítica.

Bravo, Gonzalo, 1998: *Historia del mundo antiguo. Una introducción crítica*: Alianza.

Budin, Stephanie L. / Turfa, Jean MacIntosh, 2016: *Women in antiquity: real women across the ancient world*: Routledge.

Ehrenberg, Margaret, 1989: *Women in Prehistory*: University of Oklahoma Press.

Gómez Espelosín, Francisco Javier, 2001: *Historia de Grecia antigua*: Akal.

Kemp, Barry J., 1992: *El Antiguo Egipto*: Crítica.

Kuhrt, Amélie, 2017: *El Oriente Próximo en la Antigüedad (2 vols.)*: Crítica.

Liverani, Mario, 2006: *Uruk: la primera Ciudad*: Bellaterra.

López Barja, Pedro, 2004: *Historia de Roma*: Akal.

Patou-Mathis, Marylene 2021. El hombre prehistórico es también una mujer. Una historia de la invisibilidad de las mujeres. Lumen, Barcelona.

Picazo, Marina, 2008: *Alguien se acordará de nosotras: mujeres en la ciudad griega antigua*: Bellaterra.

Reincholf, Joseph, 2009: *La invención de la agricultura*: Crítica.

Rosas, Antonio, 2019: *Los fósiles de nuestra evolución. Un viaje por los yacimientos paleontológicos que explican nuestro pasado como especie*: Ariel.

Shaw, Ian, 2007: *Historia del antiguo Egipto*: La Esfera de los Libros.

Tattersall, Ian, 2015: *El mundo desde sus inicios hasta 4000 a.C.*: Fondo de Cultura Económica.

RECURSOS DIGITALS:

[The Smithsonian's Human Origins Program | The Smithsonian Institution's Human Origins Program \(si.edu\)](#)

## Programari

--

## Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través daquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

| Nom                      | Grup | Idioma | Semestre            | Torn      |
|--------------------------|------|--------|---------------------|-----------|
| (PAUL) Pràctiques d'aula | 1    | Català | primer quadrimestre | matí-mixt |
| (TE) Teoria              | 1    | Català | primer quadrimestre | matí-mixt |